

„Chiléről annyit tudtam: hol van, mi a fővárosa, és hogy van cseresznye”

A sivatag elbűvölte a szegedi gimnazistát



Jóó Eszter Latin-Amerikában járt. A chilei Copiapo völgy – ahol a Göncz családdal járt – elbűvölte a szegedi lányt

Fotó: DM/DV

Az ellentétek országa – mondja Chiléről a szegedi Jóó Eszter. A diáklány egy évig élt Santiagóban. Amikor egy magyar családdal találkozott, örömmel mákos tésztát főztek neki.

Chilében élt egy éven keresztül a szegedi Jóó Eszter. A 18 éves gimnazista megtanult víziszíni, megnyert egy utánzóversenyt, beleszeretett a sivatagba, majd rájött: büszke arra, hogy magyar.

– Egy év alatt két családnál éltem. Az egyikben hat gyerek volt, a másikban négy. Én szinte egyke vagyok, hiszen a nővérem Pécsen tanul. Nagyon furcsa volt, hogy ott mindig volt körülöttem valaki – mondja Eszter, aki cserediák-ként jutott el Santiagóba. Itthon ugyan mulasztott egy évet a Deák Ferenc Gimnáziumban, kint mégis kötelező volt is-

kolába járnia. Amikor a chilei iskolaév-ről beszél, nem a matematika- vagy fizikaórát eleveníti fel, hanem a versenyeket. Indult egy táncversenyen, és megnyert egy utánzóversenyt.

– Raffaella Carra-t utánzóztam, aki ott egy ismert énekesnő. Egy pajzán, vicces számát adtam elő táncos fiúkkal. Az iskolában addig azt hitték, hogy visszahúzó lány vagyok...

Eszter egyébként kiutazása előtt alig ismerte az országot. – Tudtam, hogy hol van, hogy mi a fővárosa, és hogy van cseresznye – utalt a torgyáni ötletre: cseresznyecsere a két ország között.

S hogy mit tud Chiléről most? Azt, hogy az ellentétek országa. A főváros nyugzó, a falvak csendesek, Santiagótól a havas hegyek és a tengerpart is csupán néhány óra autóval. Mintha minden ab-

ban az országban lenne – mondja Eszter, akit leginkább a sivatag bűvölt el. Csupán homok, mégis elképesztő – fogalmaz. Arra a kérdésre, hogy különleges élőlényeket látott-e, rávágja: pulit. A kutya természetesen egy magyar családé volt. Amikor a família és Eszter egymásra talált, örömmel mákos tésztát főztek.

– Egy másik családdal, a Nagybányáról származó Gönczékkel egy bevásárlóközpont mosdójában ismerkedtem meg. Úgy hallottam, mintha ketten magyarul beszélne, de nem voltam benne biztos. Hogy kiderüljön, elkezdtem magyarul énekelni.

A kalandokat sorolva a diáklány elmeséli: egyszer elkeveredett a barátinjétől, és egyedül maradt egy Manu Chao-koncerten. Nem esett kétségbe, megkereste az egészségügyi sátrat, és beszélde ele-

gyedett az orvosokkal. Megtanult egy kicsit víziszíni is, amit nagyon fárasztónak talált.

– Nem sokat változtam Chile hatására, de valamiben mégis más lettem: jobban megértem az embereket.

Jóó Eszter

– Szerelem nem szövődött? – érdeklő-

dünk indiszkréten, mire Eszter így válaszol: szerencsére nem. Látott néhány cserediákot, akik zokogva váltak el chilei szerelmüktől. Ő inkább kihagyta a drámát.

– Nem sokat változtam Chile hatására, de valamiben mégis más lettem: jobban megértem az embereket és még inkább értékelem Magyarországot. Itt szeretnék építész mérnöknek tanulni, családot alapítani – összegzi az utazás hasznát.

Az egy év alatt ugyan csak ritkán volt honvágya, a chilei karácsonyt nehezen viselte.

– Mindössze egy délután. A 25-e és a 26-a már nem ünnep. Mi a kertben álló fenyőt díszítettük fel. Érdekes látvány volt a medence mellett.

G. ZS.

A szovjeteket behívó Hegedűs Andrásról készített filmet unokája

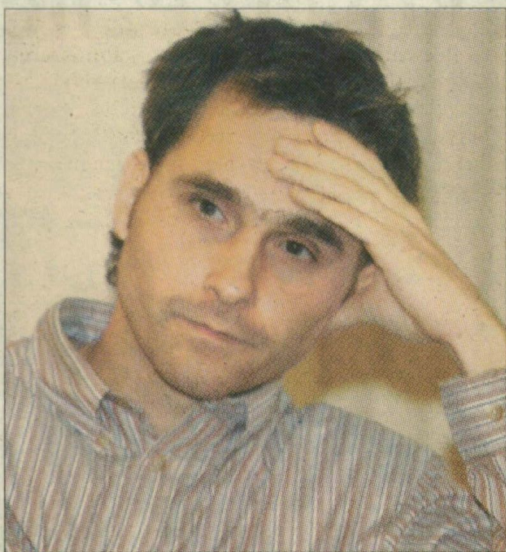
Hegedűs Péter: A nagyapám jó ember volt

A szovjet csapatokat 1956-ban behívó miniszterelnökről készített filmet unokája. Hegedűs Péter a történelmet és szereplőit nem fekete-fehéren mutatja be – szerinte ezzel váltotta ki az emigráció tiltakozását. Úgy véli, Hegedűs András jó ember volt, a rendszer azonban nem adott választást neki.

Hegedűs Andrásról, a szovjet csapatok bevonulását 1956 novemberében hivatalosan engedélyező miniszterelnökről készített filmet unokája, az Ausztráliában élő dokumentumfilmes, Hegedűs Péter. A megrázó művet nemrégiben a szegedi Belvárosi mozi is vetítette, hamarosan újra műsorra tűzi a Magyar Televízió is a személyes hangvételű alkotást.

A harmincéves filmrendező nem volt könnyű helyzetben a „családi” forgatásnál. Nagyapja forradalomban betöltött szerepéről ugyanis máig erősen megoszlanak a vélemények. A közelmúltban elhunyt Corvin-közi hősökből, Pongrácz Gergelyből és Rácz Sándorból például még akkor is süttött a gyűlölet, amikor Péter felkereste őket, hogy mindkét oldal álláspontját megismerje. Mint mondja, úgy tűnt, saját nagyapját látták benne.

A forgatás előtt nemigen volt téma a családban a nagyapja '56-os szerepe, idealizálták és pozitív színben tünt fel gyerekeikkel a rendezőnek, hogy a nagyapja miniszterelnök volt. A mű készülése közben – amikor minden oldallal találkozott – Péter jobban elfogadta és megszerette nagyapját, mint korábban. Mint mondja, az egykori kommunista vezető egész életében magában hordozta és próbálta feldolgozni az ötvenes években történeteket: ez volt a kereszty. Az unoka szerint ezt az bizonyítja talán a legjobban, hogy nagyapja éppen október 23-án halt meg néhány évvel ezelőtt. Hegedűs András – Péter szerint – felelősséget érzett a sztálinizmus bűnei és '56 miatt, de nem volt büntetve a mártírok haláláért. Azt vallotta, értelmetlen, ki-látástalan a szovjet birodalom tankjai ellen tizenhárom éves gyerekeket küldeni, és ha kiterjed a harc, több százezer halottal eredménytelenül elbukni. Úgy hitte, tetteivel rengeteg ember életét mentette meg. Később felajánlottak neki magas pártfunkciókat, de nem fogadta el, reformszocialis-



A harmincéves filmrendező nem volt könnyű helyzetben

Fotó: Karnok Csaba

ta, „ellenzéki” elvei miatt 1973-ban a pártból is kizárták.

Unokája úgy látja, az egykori miniszterelnök hitt Rákosinak és Gerőnek, akik kihasználták, az „orránál fogva vezették” – majd végül bűnbakot csináltak belőle. Nagy Imrét '56-ban még elítélte, később azonban belátta tévedését. Idősebb korában tisztelte a mártír miniszterelnököket azért, mert felvállalta a korban hálátlan szerepét, ugyanakkor sajnálta is. Hozzátette: nem szabad elfelejteni, hogy nagyapja akkor 33 éves volt, míg Nagy Imre 60, így sokkal jobban átlátott az eseményeken és a helyzeten.

Hegedűs Péter elmondta: az Ausztráliában élő magyarok – szemben az itthoniakkal és az ausztrálokkal – személyes sértésnek vették a filmjét, az ottani tévében való bemutatása ellen is tiltakoztak. A film ugyanis megtöri azt az egységes ideálképet, ami él bennük a forradalomról. A rendező szerint azonban nem szabad azt hinni, hogy a történelmet és annak szereplőit fekete-fehéren lehetne megítélni – filmjével a helyzet komplexitását is megpróbálta feltárni.

T. R.

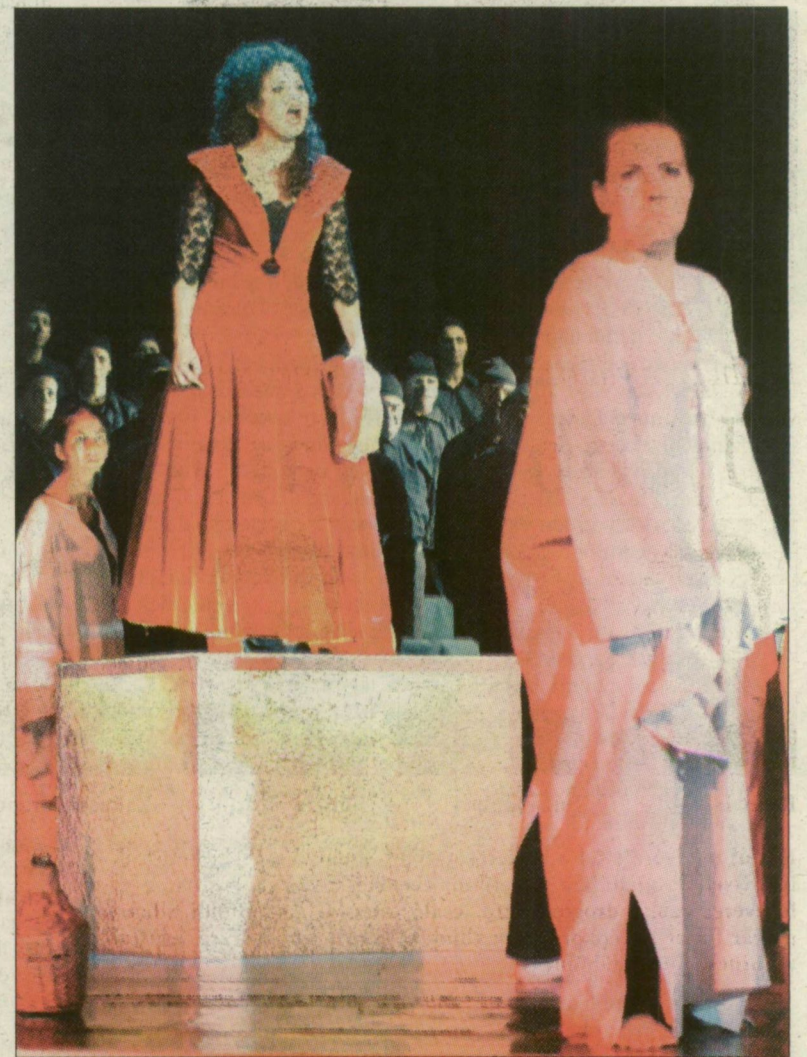
A végzet hatalma a nagyszínházban

Ünnepi operafelújítás

A forradalom 50. évfordulója alkalmából szombaton este felújítja a Szegedi Nemzeti Színház a két évvel ezelőtt bemutatott népszerű Verdi-operát, A végzet hatalmát. A női főszerepben új beállóként Wittinger Gertrúd mutatkozik be.

MUNKATÁRSUNKTÓL

A végzet hatalma az egyik csúcspontnak tekinthető opera Verdi életművében. „A klasszikus hagyományok, a romantikus vívmányok és a késői mesterművekben is jelentkező zenei megoldások olyan egységben ötvöződnek benne, hogy nem tűnik stílárisan kevertnek. A harci indulózenétől, a trefás mulatozáson át a bensőséges líráig és a mennyei áhítatig az élet minden színfoltja megjelenik benne” – mondta róla Molnár László zeneigazgató, a produkció karmestere. Toronykő Attila rendezésében két évvel ezelőtt minimál költségvetésből nagy sikerrel állították színpadra a darabot. Budapesti szakemberek és külföldi operaházi vezetők is nagyszerűnek találták az ötletes rendezést. Alvaro szerepét éppúgy, mint a bemutatón, a Simándy-díjas Kóbor Tamás énekli. Leonoraként az operatagozat ígéretes drámai szopránja, Wittinger



A forradalmi hangulatú Rataplan-kórus különleges módon szólal meg A végzet hatalmában

Fotó: Szegedi Nemzeti Színház

Gertrúd mutatkozik be mint új beálló. Preziosilla Simon Krisztina lesz. Don Carlos szerepében Kelemen Zoltánt láthatja a közönség, Pater Gvardiant Gábor Géza énekli.

Bár a takarékoskodás jegyében koncertszerű előadásnak indult a produkció, végül mégis igazi színház lett. A kórus szinte mozgás nélkül énekel, és az antik görög színművek kará-

hoz hasonlóan mintegy kommentálja az eseményeket, a tényleges történéseket pedig a statisztéria és az énekesek jelenítik meg. A hatásos látványt is a rendező tervezte.